

- **Małoletni bez opieki**

W przypadku gdy małoletni bez opieki zadeklarował organowi Straży Granicznej zamiar złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, organ, który przyjął deklarację: sporządza protokół z tej czynności, rejestruje deklarację zamiaru złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rejestrze, występuje niezwłocznie do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego z wnioskiem o ustanowienie kuratora do reprezentowania małoletniego w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, przekazania do innego państwa członkowskiego na podstawie rozporządzenia 604/2013, udzielenia pomocy socjalnej oraz udzielenia pomocy w dobrowolnym powrocie do kraju pochodzenia.

Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony w imieniu małoletniego bez opieki przez kuratora, a także przez przedstawiciela organizacji międzynarodowej lub pozarządowej zajmującej się udzielaniem cudzoziemcom pomocy, w tym pomocy prawnej, jak również w sytuacji przekazania przez inne państwo członkowskie na podstawie rozporządzenia 604/2013 małoletniego bez opieki, dla którego kurator nie był wcześniej ustanowiony, przyjmuje i rejestruje niezwłocznie, organ Straży Granicznej właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego bez opieki.

Straż Graniczna występuje także niezwłocznie do sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego bez opieki z wnioskiem o umieszczenie go w pieczy zastępczej.

Do czasu wydania orzeczenia przez sąd małoletni przebywa w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego.

Szef Urzędu niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o udzielenie małoletniemu bez opieki ochrony międzynarodowej podejmuje działania mające na celu odnalezienie jego krewnych.

Szef Urzędu zawiadamia kuratora małoletniego bez opieki o terminie i miejscu przesłuchania, a przed przesłuchaniem poucza małoletniego bez opieki o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na wynik postępowania w sprawie nadania statusu uchodźcy, oraz o możliwości zgłoszenia żądania, aby przesłuchanie odbyło się w obecności wskazanej przez małoletniego osoby dorosłej. Przesłuchanie odbywa się w języku zrozumiałym dla małoletniego bez opieki, w sposób dostosowany do jego wieku, stopnia dojrzałości i rozwoju umysłowego, z uwzględnieniem okoliczności, że może mieć on ograniczoną wiedzę o faktycznej sytuacji w kraju pochodzenia. Małoletniego bez opieki przesłuchuje się w obecności kuratora, wskazanej przez małoletniego osoby dorosłej, jeżeli nie utrudni to postępowania, psychologa lub pedagoga, który sporządza opinię o stanie psychofizycznym małoletniego. Cudzoziemiec, który podaje się za małoletniego, w przypadku wątpliwości co do jego wieku może być, za swoją zgodą lub za zgodą przedstawiciela ustawowego, poddany badaniom lekarskim w celu ustalenia rzeczywistego wieku. Cudzoziemca podającego się za małoletniego, w razie braku zgody na przeprowadzenie badań uważa się za osobę pełnoletnią.

Szef Urzędu, w miarę możliwości, podejmuje działania mające na celu odnalezienie krewnych małoletniego bez opieki.

- **Osoby, które wymagają szczególnego traktowania**

Jeżeli wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczy osoby, która może wymagać szczególnego traktowania, w szczególności będącej: osobą małoletnią, osobą niepełnosprawną, osobą w podeszłym wieku, kobietą ciężarną, osobą samotnie wychowującą dziecko, ofiarą handlu ludźmi, osobą obłożnie chorą, osobą z zaburzeniami psychicznymi, osobą poddaną torturom, ofiarą przemocy psychicznej, fizycznej, w tym seksualnej, a także ze względu na płeć, orientację seksualną i tożsamość płciową - Szef Urzędu ocenia, czy ta osoba wymaga szczególnego traktowania w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej lub w zakresie pomocy socjalnej.

Wnioskodawcę lub osobę, w imieniu której wnioskodawca występuje, uznaje się za osoby wymagające szczególnego traktowania w zakresie pomocy socjalnej, w przypadku gdy może zachodzić potrzeba: zakwaterowania ich w ośrodku przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewniającym pokój jednoosobowy, przeznaczonym wyłącznie dla kobiet lub kobiet z dziećmi lub umieszczenia ich w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub hospicjum lub umieszczenia ich w pieczy zastępczej odpowiadającej sytuacji psychofizycznej tych osób lub dostosowania diety do stanu ich zdrowia.

W celu dokonania oceny, czy osoba wymaga szczególnego traktowania, mogą zostać przeprowadzone badania lekarskie lub psychologiczne – na koszt Szefa Urzędu lub cudzoziemca. Osobę, która nie wyraziła zgody na przeprowadzenie badań lekarskich lub psychologicznych, uważa się za osobę, która nie wymaga szczególnego traktowania. Szef Urzędu dokonuje oceny, o której mowa w ust. 1, niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz w każdym czasie do zakończenia postępowania, w przypadku gdy wyjdą na jaw nowe okoliczności dotyczące wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

W przypadku gdy badanie lekarskie lub psychologiczne potwierdzi, że cudzoziemiec był poddany przemocy lub jest niepełnosprawny, w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej wykonywanie czynności następuje:

- w warunkach zapewniających cudzoziemcowi swobodę wypowiedzi, w sposób szczególnie taktowny i dostosowany do jego stanu psychofizycznego,
- w terminie dostosowanym do jego stanu psychicznego i fizycznego, wyznaczonym przy uwzględnieniu terminów korzystania przez cudzoziemca ze świadczeń zdrowotnych,
- z udziałem psychologa lub lekarza oraz, w miarę potrzeby, z udziałem tłumacza płci wskazanej przez cudzoziemca.

Na wniosek cudzoziemca, który jest osobą wymagającą szczególnego traktowania, w przypadkach uzasadnionych jego potrzebami czynności w postępowaniu w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej: wykonuje osoba tej samej płci i/lub wykonuje się z udziałem psychologa, lekarza lub tłumacza płci wskazanej przez cudzoziemca.